

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма: **Право**

Галузь знань: 08 **Право**

Спеціальність: 081 **Право**

Компонент освітньої програми – вибіркова дисципліна

Рік підготовки – 3 рік, семестр - V

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Дні занять: згідно з розкладом

Консультації: згідно з розкладом

Керівник курсу – **Заплітна Ірина Анатоліївна**, викладач юридичних дисциплін, кандидат юридичних наук

Контактна інформація – irynazaplitna91@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Земельне право» розглядає коло основних питань про предмет, метод і систему земельного права, його принципи, джерела, об'єкти та суб'єкти, правові основи управління використанням, відтворенням та охороною земель, земельні права та обов'язки громадян, загальні засади щодо права власності та користування землею, набуття та реалізацію прав на землю, правове забезпечення вимог екологічної безпеки, земельні спори, відповідальність за порушення земельного законодавства, особливості правового регулювання економічного механізму раціонального використання та охорони різних категорій земель.

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань, навичок і умінь у сфері земельного права України щодо предмету, методу, системи і принципів земельного права; джерел земельного права України; поняття та елементів земельних правовідносин, підстав їх виникнення, поняття та змісту прав на землю, їх обмежень та обтяжень; поняття та змісту землеустрою, поняття та змісту охорони земель, публічного контролю за використанням та охороною земель, юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства; застосування знань з земельного права для розв'язання практичних завдань; інтерпретування та узагальнення нормативного складу земельного права; правильного застосування норм земельного права; письмового й усного представлення наукового і практичного матеріалу та його аргументування, що забезпечить належну фахову підготовку фахівців з права.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм щодо регулювання правовідносин, об'єктом яких є земельні ділянки, права на них та земельні частки (паї).

Метою дисципліни є формування системи земельно-правових поглядів і знань, звичок застосування земельного законодавства, підвищення рівня свідомості та еколого-правової культури, усвідомлення рівня законодавчого регулювання в цій сфері, завданням якого є

забезпечення права на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад та держави, раціонального використання та охорони земель.

Дисципліна забезпечує формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо правильного розуміння і тлумачення змісту правових норм, що регулюють земельні правовідносини

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

КІЛЬКІСТЬ ГОДИН АУДИТ./САМОСТ.	ТЕМА	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	ФОРМИ КОНТРОЛЮ
8/20	Змістовий модуль 1. Загальна частина земельного права України		
1/6 Л1	Тема 1. Поняття, предмет, метод, принципи і система	Знати поняття земельного права, його предмету та методів; характеризувати систему та принципи земельного права; знати місце земельного права в правовій системі України; знати поняття «земля» та «земельна ділянка»; вміти відрізнати їх.	Питання, ситуації для аналізу
3/8 Л1, С1	Тема 2. Джерела земельного права	Знати поняття «джерело земельного права»; вміти класифікувати джерела земельного права; характеризувати основні джерела земельного права.	-
4/6 Л2, С2	Тема 3. Земельні правовідносини. Земельна реформа	Знати поняття земельних правовідносин, їх зміст; характеризувати історію земельної реформи; знати природу земельного мораторію.	Модульний контроль
22/46	Змістовий модуль 2. Основи землекористування. Управління в галузі використання та охорони земель		
4/6 Л3, С3	Тема 4. Право власності на землю	Вміти визначати поняття права власності на землю; знати способи набуття земельних ділянок у власність; характеризувати суб'єктів права власності на землю.	Питання, ситуаційні завдання
4/8 Л4, С4	Тема 5. Набуття, перехід та припинення права власності на земельні ділянки	Знати основні підстави й умови набуття, переходу та припинення прав на землю громадянами та юридичними особами; знати законодавчі вимоги щодо форми і змісту договорів щодо набуття у власність чи користування земельних ділянок; характеризувати порядок проведення земельних торгів.	Питання, тестові завдання
2/8 Л5	Тема 6. Право землекористування	Знати поняття права землекористування, види та строки землекористування; способи оформлення права на користування землею; суб'єктів права землекористування.	-
4/6 Л6, С5	Тема 7. Оренда землі. Правові засади оренди землі. Поняття оренди землі	Знати поняття оренди землі; права та обов'язки землевласників та землекористувачів; строк дії договору оренди; підстави для розірвання та припинення договору оренди; підстави продовження договору оренди землі.	Питання, презентації
4/6 Л7, С6	Тема 8. Обмеження та обтяження прав на землю	Знати поняття та види обмежень та обтяжень прав на землю; вміти їх відрізнати та характеризувати.	Питання, ситуації для аналізу, тестові завдання
1/6 Л8	Тема 9. Управління в галузі земельних відносин	Знати систему управління землекористуванням та охороною довкілля; характеризувати заходи з охорони довкілля.	-

3/6 Л8, С7	ТЕМА 10. Юридична відповідальність за земельні правопорушення	Знати поняття земельного правопорушення та їх види; характеризувати види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства.	Модульний контроль
18/34	Змістовий модуль 3. Категорії земель		
4/8 Л9, С8	ТЕМА 11. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення	Знати визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання; характеризувати причини пріоритетності земель сільськогосподарського призначення серед інших категорій земель.	Питання, реферати-повідомлення, ситуації для аналізу
4/6 Л10, С9	ТЕМА 12. Правовий режим земель житлової та громадської забудови	Знати визначення земель житлової та громадської забудови та порядок їх використання; характеризувати ознаки земельних ділянок для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і гаражного будівництва та для багатоквартирних будинків.	Питання, тестові завдання
4/8 Л11, С10	ТЕМА 13. Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення	Знати поняття та склад земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення та способи їх використання; характеризувати причини обмеження у використанні вказаної категорії земель; знати склад земель рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення, способи їх використанні.	Питання, ситуації для аналізу, письмові завдання
4/6 Л12, С11	ТЕМА 14. Правовий режим земель лісгосподарського призначення та водного фонду	Знати визначення та склад земель лісгосподарського призначення; знати порядок їх використання. Знати склад земель водного фонду; характеризувати право на землі водного фонду; знати обмеження у користуванні ділянками водного фонду.	Питання, ситуації для аналізу, реферати
4/6 Л13, С12	ТЕМА 15. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	Знати визначення земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення та особливості розпорядження ними.	Модульний контроль

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр V

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень	16 тиждень	17 тиждень
Лекції	Л1	Л2	Л3,		Л4	Л5	Л6	Л7	Л8		Л9	Л10	Л11		Л12	Л13	
Семінарські заняття	С1		С2	С3	С4		С5		С6	С7	С8		С9	С10	С11		С12
Контроль знань			МК 1							МК 2					ІН ДЗ		МК3

Л1 - лекції

С1 - семінарське заняття по темі 1

МК1 - модульний контроль 1

ІНДЗ - індивідуальне навчально-дослідне завдання

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентісного навчання.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами навчальної дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на семінарських заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, розв'язування практичних завдань (кейсів), розгляду правових ситуацій.

При підготовці до семінарських занять студент опрацьовує теоретичні питання відповідно до плану заняття, звертаючи увагу на вимоги щодо оформлення. Інформаційними джерелами для здобувачів освіти є конспект лекцій та наведений у навчальних матеріалах перелік рекомендованої літератури щодо кожної теми. За наявності серед завдань семінарського заняття підготовки реферату – робота здобувачів освіти полягає у підготовці належно оформленого реферативного дослідження та публічного представлення його результатів.

Ситуативні завдання розв'язуються за наступним алгоритмом:

1. Встановлення кола суспільних відносин, які передбачаються завданням.
 2. Правова характеристику суті ситуаційного завдання.
 3. Визначення нормативно-правової бази, необхідної для вирішення конкретної ситуації.
 4. Всебічне і повне обґрунтування правових висновків стосовно вирішення конкретної ситуації.
- Оскільки формування практичних навичок базується на основі теоретичних знань, на

семінарських заняттях може здійснюватися поточний контроль у формі тестового опитування.

У процесі семінарського заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, вільно володіти професійними термінами, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати, правильно застосовувати норми права на практиці та приймати власні рішення у невизначених ситуаціях.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках.

Терміни проведення різних форм занять наведені у схемі вивчення дисципліни.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками тлумачення і застосування правових норм як національного, так і міжнародного права.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і ситуаційних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів, підготовки презентаційних матеріалів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання*
- *підсумковий контроль у формі екзамену.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- усне опитування - передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку; він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення, навести власні приклади;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- письмове опитування - з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з тем дисципліни, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосовувати знання на практиці;
- тестова перевірка як один із видів письмового опитування - передбачає визначення рівня сформованості знань і вмінь з певної теми дисципліни за допомогою тестів відкритої і закритої форм;
- вирішення ситуативних завдань (кейсів) - проводиться з метою об'єктивного з'ясування спроможності студентів застосовувати правові норми, до конкретних життєвих ситуацій, перевірки професійних компетентностей із прийняття рішень в умовах невизначеності.

Ключовими формами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- індивідуальна перевірка - проводиться щодо конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом знань, умінь і навичок, рівня формування професійних компетентностей;
- фронтальна перевірка - форма контролю, що спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання або письмову роботу;

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають перевірку теоретичних положень курсу, можуть містити практичні або тестові завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни загалом

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (V семестр).

Підсумковий контроль у формі усного екзамену передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно та творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію тощо.

ПРИКЛАД розрахунку підсумкової оцінки, якщо форма підсумкового контролю екзамен	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підсумковий модульний контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	ПІДСУМКОВА ОЦІНКА
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Бали здобувача освіти	80	85	90	80	82 бали
Формула розрахунку підсумкової оцінки в балах: $80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$					

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ.

Здобувач освіти повинен дотримуватись [Правил внутрішнього трудового розпорядку Коледжу](#) та відвідувати заняття згідно з розкладом. Очікується, що студенти відвідають усі лекції та семінарські заняття курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, які передбачено у межах курсу.

Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача. Роботи (ПМК, ІНДЗ), які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

ПОЛІТИКА ЩОДО АПЕЛЯЦІЙ.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються [Положенням про](#)

апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.

У Коледжі академічна доброчесність регулюється Положенням про академічну доброчесність та передбачається за замовчуванням. Це означає, що усі здані роботи є результатом розумової праці студента, їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політики Коледжу та документи щодо академічної доброчесності (як інституційного, так і загальнодержавного значення) наведені на сторінці Коледжу [АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ](#)

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР Редакція від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. Редакція від 16.10.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
3. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР. Редакція від 16.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. № 3852-XII. Редакція від 03.07.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
5. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. Редакція від 16.10.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Редакція від 30.12.2020 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. Редакція від 01.01.2021 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
9. Про використання земель оборони : Закон України від 27.11.2003 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1345-15#Text>.
10. Про екологічну мережу України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV. Редакція від 19.04.2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>.
11. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>.
12. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
13. Земельне право України навч. посіб. / Є. І. Федик [та ін.]. Львів : Новий Світ 2000, 2015. 220 с.
14. Земельне право України : Навчальний посібник / За загальною редакцією Мироненко В. П. Київ: Алерта, 2018. 350 с.'

15. Корнєєв Ю. В. Земельне право України : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2021. 200 с.
16. Земельне право : підручник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с.
URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4349/1/14.09.2021_%D0%97%D0%95%D0%9C%D0%95%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%95%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9E%D0%94%D0%9E%20%D0%94%D0%A0%D0%A3%D0%9A%D0%A3.pdf.
17. Земельне право : підручник. 3-тє вид., доп. і перероб.; за ред. М. В. Шульги. Харків : Юрайт, 2023. 592 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/Zem_pravo-2023.pdf